

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.02.2009
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.03.2010
Avaldamismärge:	

Esna maastikukaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 17.03.2006 nr 80
[RT I 2006, 14, 116](#)
jõustumine 30.03.2006

Muudetud järgmise Vabariigi Valitsuse määrusega (vastuvõtmise aeg, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):

19.01.2009 nr 13 ([RT I 2009, 7, 48](#)) 1.02.2009

Määrus kehtestatakse «[Looduskaitseaduse](#)» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Esna maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Esna maastikukaitseala²(edaspidi kaitseala) kaitse-eesmärk on:

- 1) Esna jõe lähetele olevate Esna allikate ja allikajärvede kaitse;
- 2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210)³, lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niitude (6510), allikate ja allikasooda (7160), liigirikaste madalsooda (7230), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse;
- 3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liigi, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitse;
- 4) kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse;
- 5) Esna pargi kaitse.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele üheks sihtkaitsevööndiks ja kaheks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada «Looduskaitseaduses» sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Järva maakonnas Roosna-Alliku vallas Esna, Kodasema ja Vedruka külas ning Kareda vallas Esna külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[[RT I 2009, 7, 48](#)– jõust. 1.02.2009]

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni ning pidada jahti kogu kaitsealal ja püüda kala kaitseala vetel.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades «Asjaõiguseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatud.

(3) Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine, sealjuures on rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(4) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga ning veekogudel mootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid, mootoriga ujuvvahendiga sõitmine ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega seotud tegevusel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, metsa- ja põllumajandustöödel, liinirajatiste hooldamisel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ning õuemaal.

(5) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

[RT I 2009, 7, 48– jõust. 1.02.2009]

§ 7. Vajalik tegevus

Kaitseala poollooduslike koosluste ja looduslike rohumaade esinemisaladel on koosluste ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik rohu niitmine.

3. peatükk SIHTKAITSEVÕÖND

§ 8. Sihtkaitsevõõndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevõõnd on kaitseala osa seal väljakujunenud ja kujunevate looduslike koosluste ning poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Esna sihtkaitsevõõnd.

§ 9. Sihtkaitsevõõndi kaitse-eesmärk

Sihtkaitsevõõndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevõõndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine.

§ 11. Lubatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevõõndis lubatud:

- 1) maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
- 2) poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;
- 3) tee-ehitus, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasolevate ehitiste hooldustööd.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Esna piiranguvöönd ja Pargi piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

- (1) Piiranguvööndis on lubatud:
 - 1) majandustegevus;
 - 2) uute ehitiste, kaasa arvatud ajutiste ehitiste püstitamine, arvestades käesoleva määruse § 5 punktides 4–7 sätestatud.
- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:
 - 1) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine;
 - 2) Pargi piiranguvööndis puuvõrde ja põõsaste kujundamine ning puittaimestiku raie.

§ 15. Keelatud tegevus

- Piiranguvööndis on keelatud:
- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
 - 2) maavarade kaevandamine;
 - 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
 - 4) uuendusraie, välja arvatud turberaie raielangi suurusega kuni 2 ha, kusjuures raie tegemisel tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus;
 - 5) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine väljaspool õuemaad.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53).

²Kaitseala on moodustatud Eesti NSV Paide Rajooni TSN Täitevkomitee 21. juuni 1972. a otsusega nr 132 kaitse alla võetud Esna pargi ja Eesti NSV Paide Rajooni RSN Täitevkomitee 26. jaanuari 1981. a otsusega nr 15 kaitse alla võetud Esna allikate baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 2 alapunktist 31 hõlmab kaitseala Esna loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga september 2004. a. Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuses ning Maa-ameti veebilehel maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).
[RT I 2009, 7, 48– jõust. 1.02.2009]